

Diagnozy współczesności

Andrzej Kapusta

Zaprezentowane w tomie artykuły dotyczą tematyki zdrowia i kryzysów psychicznych ukazanych w szerszym kontekście zjawisk kulturowych. Problematyka zdrowia psychicznego i jego zaburzeń oraz nietypowych, niezrozumiałych doświadczeń i zachowań wydaje się z jednej strony intrygująca i fascynująca, z drugiej zaś dotyczy materii delikatnej i trudnej. „Diagnozy współczesności” mają służyć rozpoznaniu filozoficznych, społecznych i kulturowych uwarunkowań zdrowia psychicznego, zbadaniu natury „symptomów” przejawiających się w kulturze w postaci kryzysów psychicznych, depresji, nerwic, czy zaburzeń osobowości.

Jolanta Kociuba diagnozuje sytuację jednostki w kręgu kultury euroamerykańskiej w czasach tzw. ponowoczesności. Rozwój kultury indywidualizmu, koncentracja na Ja w wymiarze tak społecznym i jednostkowym przyczyniła do kryzysu oraz rozpadu struktury społecznej oraz depersonalizacji samej jednostki. Jarosław Barański definiuje zdrowie i dobrostan psychiczny jako zdolność do kompensacji deficytów. Autor przedstawia dwa typy strategii kompensacji, które mogą przybrać „patologiczną” postać. Pierwszy rodzaj to kompensacja biograficzna (wielożycie) polegająca na tworzeniu wielu alternatywnych projektów życiowych (zmiany rodziny, miejsca pracy, miejsca zamieszkania, itp.), które przybierają postać szeregu wyborów egzystencjalnych łatwo wymykających się kontroli jednostki. Kompensacja medyczna to szeroko rozpoznany proces medykalizacji, który interpretuje wszelkie trudności życiowe, niepowodzenia i ludzkie cierpienia jako problem mogący znaleźć rozwiązanie techniczne i łatwo poddający się ludzkiej kontroli technicznej. Halina Rarot poszukuje pozytyw-

---

ANDRZEJ KAPUSTA, doktor habilitowany, Instytut Filozofii, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. Adres do korespondencji: Instytut Filozofii UMCS, Pl. Marii Curie-Skłodowskiej 4, 20-031 Lublin. E-mail: andrzej.kapusta@poczta.umcs.lublin.pl

nych wymiarów sublimacji jako możliwości rozwoju i pełnienia dojrzałych ról społecznych i zawodowych. Autorka dokonuje diagnozy współczesności poprzez krytykę niektórych trendów kultury współczesnej przejawiających się w postaci konsumeryzmu i kulturowego infantylizmu. Katarzyna Klimkowska porusza problem dojrzewania do dorosłości współczesnej młodzieży studiującej. Autorka referuje aktualną wiedzę psychologiczno-pedagogiczną na ten temat i postuluje konieczność organizowania różnych form profesjonalnego wsparcia. Tadeusz Kobierzycki ukazuje problematykę zdrowia psychicznego w kontekście rozwoju osobistego i moralnego. Autor opisuje własne doświadczenia pracy w Studenckiej Szkole Higieny Psychiczej (1984–1996) oraz inspiracje twórczością Kazimierza Dąbrowskiego.

Information about Author:

ANDRZEJ KAPUSTA, habilitated doctor, Institute of Philosophy, Maria Curie-Skłodowska University, Poland. Address for correspondence: Instytut Filozofii UMCS, Pl. Marii Curie-Skłodowskiej 4, PL 20–031 Lublin. E-mail: andrzej.kapusta@poczta.umcs.lublin.pl

